

ENMAK 2035 poliitikainstrumentide ettepanek seisuga 28.02.2023

Sisukord

ENMAK 2035 poliitikainstrumentide ettepanek seisuga 28.02.2023	1
Energiajulgeoleku EJ tegevused	1
Eesti Varude Keskusega seotud tegevustele laekunud ettepanekud	2
Energiajulgeoleku ET ja taastuvenergia TE tegevused	2
Laekunud ettepanekud teistele sektoritele	3
Tootmistehnoloogiate prognoos aastaks 2030	3

Energiajulgeoleku EJ tegevused

Nr	1. alaeesmärk energiajulgeolek 2035: Eesti on energeetiliselt sõltumatu – vajalik energia toodetakse Eestis või on regioonis tagatud (sh impordiga) taastuvenergia ja salvestuse baasil. <i>Eesti sisemaine energiatootmise potentsiaal ja energiaressursid on turutingimustes maksimaalselt kasutusel. Varustuskindlus tagab ühiskondlikud ja majanduslikud põhifunktsioonid nii tava- kui hädaolukorras.</i>
	<i>Tegevus 1: Elektrivarustuse tagamine</i>
EJ1	Elektrienergia tarbimise juhtimise turule tuleku soodustamine
EJ2	Elektrienergia salvestuse turule tuleku soodustamine
EJ3	Vesiniku turule tuleku käivitamine
EJ4	Valmisoleku tagamine vajadusel reservvõimsuste mehhanismi rakendada
EJ5	Vajalike juhitavate võimsuste olemasolu tagamine
EJ6	Ülekande- ja jaotusvõrgu taristu arendamine
EJ7	Elektri turukorralduse arendamine
	<i>Tegevus 2: Gaasivarustuse tagamine</i>
EJ8	Gaasi turukorralduse arendus
EJ9	Gaasiinfrastruktuuri ja riikliku gaasivaru olemasolu tagamine
	<i>Tegevus 3: Kaugkütte tõhus tootmine ja ülekanne</i>
EJ10	Kaugkütte taristu arendamine, toetamaks üleminekut süsinikneutraalsusele
EJ11	Kaugloetavate arvestite kasutusele võtmine
EJ12	Kaugküttes kasutatakse järjest rohkem keskkonna- ja heitsoojust (sh soojuspumbad)
EJ13	Katlamajade (sh koostootmisjaamade) ning kaugküttevõrkude energiatõhususe suurendamine (s.h üleminek madalatemperatuurilisele soojuskandjale)
EJ14	Fossiilkütuste asendamine taastuvenergiaga
EJ15	Soojussalvestite rajamine
EJ16	Kutseoskuste parandamine
	<i>Tegevus 4: Jahutuslahenduste integreerimine</i>
EJ17	Kaugjahutuse rajamise soodustamine büroohoonetes
EJ18	Väiksema CO2 jalajäljega jahutusainete kasutusele võtt
EJ19	Soojusmajanduse arengukavade toetamise meetme (KIK) jätkamisel jahutuse integreerimine
EJ20	Kaugjahutuse võimsuste rajamine, pilootprojektid KOV-des

Eesti Varude Keskusega seotud tegevustele laekunud ettepanekud

<i>Transpordikütuste reguleerimine ja kütusevarude säilitamine</i>
Kütusevarude hoidmine
Transportkütuste regulatsiooni kaasajastamine lähtuvalt kliimaambitsioonist
<i>Elanikkonnale tegevusvaru tagamine kriisiolukorras</i>
Erinevate kütuste kasutamise reguleerimine sektorite lõikes

Energiatõhususe ET ja taastuvenergia TE tegevused

Nr	2. alaeesmärk energitõhusus ja taastuvenergia 2035: Primaarenergia tarbimine ~50 TWh. Energia lõpptarbimine 31,6 TWh. Taastuvenergia osakaal energia lõpptarbimises 70%.
	<i>Tegevus 1: Energiatõhususe suurendamine</i>
ET1	Energiasäästukohustuse jaotuskava 2021-2030 koostamine ja uuendamine (koostamisel, 31.03.2023 ministeeriumidelt sisend, mai lõpus VV-s)
ET2	Regionaalsete nõustamiskeskuste/nõustamispunktide loomine (sh eraldi energiasäästukoordinaatorid maakondade juurde)
ET3	Teadlikkuse tõstmine (sh avalikus sektoris)
ET4	Tarbija juures energiasäästumeetmete rakendamine riigi enamusosalusega võrguettevõtte poolt
ET5	Energiaauditite läbiviimise toetamine VKE-dele (lähtudes energiatarbimisest)
ET6	Energiatõhususe ja taastuvenergiasüsteemide rahastamise mudeli väljatöötamine kestliku rahastuse projekti tulemuste alusel
ET7	Renovation Wave TSI uuringu tulemuste analüüs ja täiendavate instrumentide kavandamine 2024
ET8	Maakonna ja kohalike omavalitsuste arengudokumentide koostamise juhendite täiendamine energiatõhususe ja taastuvenergia rakendamiseks
	<i>Tegevus 2: taastuvenergia osakaalu suurendamine lõpptarbimises</i>
TE1	ENMAK 2030 toetusmeetmete jätk kuni 2027
TE 2	Taastuvagaaside turule tuleku soodustamine
TE3	Kütusevabade energiaallikate osakaalu suurendamisega seotud tegevused
TE4	Avamere tuuleenergia kasutuselevõtu soodustamine
TE5	Elektrienergia mikrotootmise soodustamine
TE6	Taastuvelektri tootmise ja kasutusega seotud riskide maandamine
TE7	Andmete juhtimise regulatsioon teenusepakujate andmete integreerimiseks
TE8	Kogukonnaenergeetika käivitamisele kaasa aitamine

Laekunud ettepanekud teistele sektoritele

HOONED
Toetused jm meetmed
Regulatsioonide täiendamine
Teadlikkuse tõstmine
Energiostuvõimekuse loomine
Koolitused
Renoveerimine
Energiajuhtimine
TRANSPORT
Transpordimeetmed
Maksustamine
Elektrisõidukid ja laadimistaristu
Vesinik transpordis
ETTEVÕTTED
Taastuenergia kasutusele võtt
Vesiniku kasutusele võtt
KHG heite vähendamine
Energiajuhtimine ettevõtetes
MAKSUD JA KOV VÕIMESTAMINE
Maksudega energiatarbimise mõjutamine
Kohalike omavalitsuste tegevused

Tootmistehnoloogiate prognoos aastaks 2030

Puidul koostootmisjaamad 0,7GW
Biotoodete tehase el. võrku 0,3 TWh*
Põlevkivielektrijaamad 2030= 0,6GW
Meretuulepargid 2030=1-2GW
Maismaatuulepargid 2030=1GW
Päikesejaamad 2030=1,2GW
Tuumaenergia 2040=900MW**
Põhi- ja jaotusvõrgu tugevd.
Pumphüdrojaamad 2030=0,725GW
Akud 2030=0,750GW
Vesinik kütuseks 2030=20 000kg***
Biometaan kütuseks 2030=1TWh
Kaugkütte taristu 2023=1/3 rek-mata
Kaugjahutus 2021=0,3GWh, 2030=0,7TWh
Süva-, maa-, mere-, põhjavee****
soojuspumbad 2030=1-2GW
Maagaas soojuses 2030=2GWh
Puit soojuses ja jahutuses 2030=12TWh
Heitsoojuse potentsiaal 0,9TWh*****
Soojussalvestid 2030=0,3GW
Madalatemperatuuriline kaugküte?

*eraldi instrumenti pole, kuid VKG BTT otsus u 2025

**Tuumarühma lõpparuanne ja VV otsus 2024

*** Vesiniku teekaardi viimane seis täpsustada

****Põhjaveesoojuse kasutuse uuring valmib aprillis

*****Heitsoojuse ja -jahutuse analüüsis 485 GWh kaugkütte ja 400 GWh tööstuse heitsoojus
Salvestus ja akud <https://energiatalgud.ee/sites/default/files/2023-01/L%C3%95PPARUANNE%20SALVESTUS.pdf>*